

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв**

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО: СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ВИМІР

**Матеріали V міжнародної наукової конференції
молодих вчених, аспірантів та магістрантів**

4 – 5 листопада 2021 року

Київ – 2021

Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали IV міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів, 4-5 лист. 2021 р. *М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец.* Київ: НАКККіМ, 2021. 153 с.

Збірник матеріалів присвячено актуальним питанням експертної діяльності в галузі культури і мистецтва, теорії й історії культури та інформаційним комунікаціям, соціокомунікаційним процесам в бібліотечній й архівній справі, традиціям та сучасним напрямам сценічного й аудіовізуального, а також музичного мистецтва. Висвітлено теоретико-практичний міжкультурний потенціал соціокультурної послуги, практики дизайну і реклами, аналізовано стан, проблеми і перспективи хореографічної культури у державотворчому процесі.

Рекомендовано науковим співробітникам, працівникам бібліотек, викладачам і студентам закладів вищої освіти та широкому колу читачів.

Редакційна колегія:

Телячий Юрій Васильович, доктор історичних наук, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи НАКККіМ

Степаненко Людмила Михайлівна, доктор педагогічних наук, доцент, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків НАКККіМ

Члени редакційної колегії:

Андрешук Борис Павлович, доктор політичних наук, професор, директор Інституту дизайну та реклами НАКККіМ

Дичковський Степан Іванович, доктор культурології, доцент, директор Інституту практичної культурології та арт-менеджменту НАКККіМ

Кулиняк Михайло Андрійович, кандидат мистецтвознавства, доцент, директор Інституту сучасного мистецтва НАКККіМ

Овчарук Ольга Володимирівна, доктор культурології, професор, в.о. завідувача кафедри культурології та міжкультурних комунікацій НАКККіМ

Герчанівська Поліна Евальдівна, доктор культурології, професор кафедри культурології та міжкультурних комунікацій НАКККіМ

Копієвська Ольга Рафаїлівна, доктор культурології, професор, заслужений працівник освіти України, завідувачка кафедри арт-менеджменту та івент-технологій НАКККіМ

Хоролець Лариса Іванівна, професор, народна артистка України, завідувачка кафедри режисури та акторської майстерності НАКККіМ

Корисько Наталія Михайлівна, доцент, заслужений працівник культури України, заступник завідувача кафедри хореографії НАКККіМ

Бобул Іван Васильович, народний артист України, кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури НАКККіМ

Денисюк Жанна Захарівна, доктор культурології, завідувачка відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності НАКККіМ

Кравченко Анастасія Ігорівна, доктор мистецтвознавства, завідувачка відділу аспірантури та докторантури НАКККіМ

Стронська Наталія Тарасівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри культурології та міжкультурних комунікацій НАКККіМ, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених НАКККіМ

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 4 від 26 жовтня 2021 року)*

Михайлов Олександр Єфремович, аспірант НАКККіМ

ВІОЛОНЧЕЛЬНИЙ КОНЦЕРТ У ТВОРЧОСТІ СЛОВ'ЯНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ: ЗІРКОВІ ІМЕНА ТА ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЖАНРУ

Серед творів віолончельної спадщини слов'янських композиторів найменш вивченим є жанр концерту. Цей факт є дивним, оскільки саме слов'янськими композиторами були створені справжні шедеври, які стали не тільки обов'язковими, конкурсними, але майже культовими творами у репертуарі сучасних віолончелістів. Наприклад, Концерт ор.104 А.Дворжака, «Варіації на тему рококо» П.Чайковського, «Симфонія-концерт» С.Прокоф'єва, Концерти Д.Шостаковича, М.Скорика, В.Лютославського, К.Пендерецького і багатьох інших композиторів.

У ХХІ ст. ця ситуація виглядає дивно, оскільки інформаційний ресурс, завдяки мережі інтернет, порівняно з минулим століттям, відкриває безкрайні можливості для популяризації та вивчення цих творів. Але ще й досі немає достатньої кількості дослідницької літератури з цього питання; деякі національні школи, у тому числі українська, виявились поза увагою музикознавців; концепція взаємозв'язку та взаємовпливу різноманітних етнічних композиторських шкіл одна на одну щодо цього жанру – відсутня.

В електронних ресурсах часто є згадка про той чи інший концерт, але ані клавiру, ані партитури, ані запису виконаного твору не існує. Це стосується всіх слов'янських національних шкіл. Особливо плачевно в плані інформаційності складається ситуація з українським віолончельним концертом: видані ще за радянських часів, твори незатребувані й забуті перебувають у бібліотеках, невідомі широкому колу спеціалістів, а сучасні твори майже не видаються – поширюються так званим «самвидатом» або зберігаються у рукописах. Така ситуація перешкоджає систематичному вивченню жанру віолончельного концерту у творчості слов'янських композиторів, виявленню генези цього жанру та створенню антології віолончельного концерту у творчості слов'янських композиторів від ХІХ ст. – і до наших часів.

Отже, першочерговими кроками у цій справі мають стати дослідження національних віолончельних шкіл (виконавських та композиторських, оскільки ці поняття є нерозривними) з урахуванням періодів розквіту цього напрямку мистецтва у кожній окремій країні. Як відомо, різні національні школи набували творчих вершин не одночасно і нерівномірно (що є одною з характерних рис розвитку слов'янського віолончельного концерту). Так, у ХІХ ст. висуваються чеська (Д.Поппер, А.Дворжак) і російська (М.Афанасьєв, А.Рубінштейн, К.Давидов, В.Фітценгаген, П.Чайковський, О.Гречанінов) школи.

У ХХ ст., крім чеських (Б.Мартіну, П.Боржковець, В.Соммер, В.Калабіс, В.Нелгібел) та російських (Л.В.Ростропович, С.Прокоф'єв, Д.Шостакович, М.М'яковський, С.Василенко, Б.Чайковський, Б.Тищенко, А.Шнітке, С.Губайдуліна, Д.Кабалевський, М.Сидельников, А.Головін, Е.Денісов та ін.) композиторів, концерт для віолончелі створюють Ю.Гатрик (Словакія), Д.Бузаровський (Македонія), Л.Піпков (Болгарія). Вагомий внесок в розвиток жанру належить й українським композиторам (Р.Глієр, В.Барвінський, М.Скорик, В.Сильвестров, О.Красотов, Ю.Іщенко, В.Бібік, І.Карабиць, А.Караманов, В.Губаренко, Є.Станкович). Але ця тема взагалі не підіймалась у наукових дослідженнях. Польський віолончельний концерт представлений такими іменами як В.Лютославський, К.Пендерецький, А.Тансман, К.Мейер, Т.Берд.

Як бачимо, ХХ ст. взагалі виявилось вибуховим для віолончельного мистецтва. Літопис слов'янського віолончельного концерту ХХІ ст. ще не написаний (це справа на століття); він оформлюється, оновлюється по мірі дослідження: В.Бібік (2001), М.Скорик (2016), Є.Станкович (2016), В.Птушкін (2007) – Україна; К.Пендерецький (2001) – Польща та інші. Цікавим та парадоксальним явищем є той факт, що основні шедеври для віолончелі були написані композиторами-не-віолончелістами, хоча саме слов'янська культура та її середовище висунули видатних виконавців-віолончелістів (таких як О.Брандуков, Г.П'ятигорський, К.Давидов, В.Фітценгаген, В.Кубацький, М.Ростропович, Д.Шафран, Н.Шаховська, Н.Гутман, Б.Пергаменщиков, В.Червов та ін), які вплинули на розвиток світової виконавської культури.

Перелік зіркових імен композиторів та віолончелістів навіть з першого погляду дає уяву про творчу потужність і міцний вплив слов'янської цивілізації на світове музичне мистецтво, а саме в жанрі віолончельного концерту. Створення антології українського віолончельного концерту повною мірою доповнить наші знання про віолончельний концерт у творчості слов'янських композиторів і відкриє нові можливості для вивчення цієї сторінки української і, взагалі, слов'янської музичної культури.

ЗМІСТ

КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ

<i>Берест П. М.</i>	Туристичні дестинації як чинник збереження культурної пам'яті3
<i>Бондар І. В.</i>	Інформаційні установи України: соціально-комунікаційний аспект4
<i>Дорошенко Т. С.</i>	Феномен тілесності у віддзеркаленні культури6
<i>Жаворонков М. М.</i>	Ігровий процес «ілюзійнізму» в соціокультурному просторі України7
<i>Зайцев О. Д.</i>	Роль театру художника Емми Зайцевої у збереженні й відтворенні закарпатського народного костюму у ХХІ столітті8
<i>Каблова Т. Б., Тетеря В. М.</i>	Телевізійні змагальні шоу: комунікаційний вимір 10
<i>Карпенко Д. В.</i>	Функції хореографічного мистецтва 11
<i>Кацевич О. В.</i>	Взаємозв'язок етнічної ментальності та ландшафтного середовища12
<i>Киричок І. Г.</i>	Деконструкція гендерних стереотипів на прикладі творчості Т. Г. Шевченка13
<i>Кондрашова Н. В.</i>	Міжкультурні комунікації у вимірі сучасної культурології: семіотичні моделі модерної синхронії та постмодерної діахронії15
<i>Кушнір О.</i>	Розвиток суспільства в інформаційному просторі16
<i>Кущик І. В.</i>	Мода як інструмент формування ідентичності18
<i>Лавренюк С. В.</i>	До питання художньої комунікації в діяльності продюсера18
<i>Мазуренко К. І.</i>	Мала культурна столиця як комунікативний простір19
<i>Мельник В. О.</i>	Український кіногенезис 1920-1960 рр. у контексті проблеми феномену пам'яті21
<i>Осадча Л. В.</i>	Дружба як соціокультурний феномен23
<i>Пирогова Н. В.</i>	Пам'ятники та вуличні скульптури в діалозі культур сучасного Києва24
<i>Полешук Р. А.</i>	До питання філософського аналізу концепції культурної творчості О. Довженка25
<i>Поляруш Є. В.</i>	Основні цілі розвитку культури: демократизація27
<i>Ржечицька С. А.</i>	Соціальні мережі як засіб комунікації закладів вищої освіти28
<i>Сапожнік О. В.</i>	Ідеї ісихазму в церковних піснеспівах українського православ'я29
<i>Сенько Т. В.</i>	Креативний хаб в системі сучасних культурних індустрій31
<i>Совгира Т. І.</i>	Технологія як визначальний чинник колективного характеру художньої творчості32
<i>Чуприна Ю. В.</i>	Явище війни у міждисциплінарному дискурсі: культурологічний аспект33

<i>Шейновська Т.</i>	Особливості діяльності та впорядкування бібліотечних установ міста	34
<i>Діденко Н.</i>	До питання про рекреативну функцію масової культури.....	36

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ, МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Аветисян Л.</i>	Важливість крос-культурної комунікації в сучасному світі.....	38
<i>Воротнюк О. С.</i>	Виконавське мистецтво як феномен культурної інтеграції та міжнародного обміну	39
<i>Гранат Є.</i>	Особистісно орієнтований підхід в арт-менеджменті: щодо змісту поняття	40
<i>Доманська А.</i>	Особливості модернізації клубних закладів	42
<i>Діноаге Л. І.</i>	Вплив клубних установ на забезпечення культурних потреб людини (на прикладі будинку культури Жмеринської міської ради)	43
<i>Дудік В. В.</i>	Принципи децентралізації у сфері культури	45
<i>Жернова К. А.</i>	Роль проектної діяльності в соціокультурному менеджменті	47
<i>Зайчук В. О.</i>	Стратегія культури дозвілля дошкільнят крізь призму еко-студій раннього розвитку	48
<i>Захарчук І. В.</i>	Середньовічне місто: історико-архітектурна реконструкція за пам'ятками Бушанського заповідника	51
<i>Іванікіна С. Н.</i>	Карантинні розваги українців: тенденції та можливості	52
<i>Копитова О.</i>	Основні напрями соціокультурного співробітництва бібліотек в Україні	55
<i>Лукашук Т.</i>	Бренд менеджмент як інструмент просування дизайнерського продукту	56
<i>Максименко О. С.</i>	Сучасний стан справ та актуальні проблеми у сфері управління центрами культурних послуг	57
<i>Нестерович О.</i>	Школа мистецтв як середовище діахронічної комунікації культурної спадщини та проживання теперішнього	59
<i>Пірус-Бершадська І.</i>	Потенціал мистецтва в творчому розвитку підлітків.....	60
<i>Плюта О. П.</i>	Корпоративна (організаційна) культура як управління цінностями	62
<i>Познякова Т. В.</i>	Теоретичні основи сутності та значення інноваційної стратегії в менеджменті організації	63
<i>Проценко О.</i>	Посилення ролі етнокультурної спадщини у розвитку туристичного потенціалу українських регіонів	64
<i>Руда Д. М.</i>	Організація концертно-гастрольної діяльності музичних колективів	65
<i>Сірий О.</i>	Формування творчих здібностей учнів музичних шкіл засобами музичного фольклору	67
<i>Свирид І. Є.</i>	Підготовка менеджерів соціокультурної діяльності для галузі культури і мистецтв (з досвіду роботи Фахового коледжу культури і мистецтв м. Калуш)	68

<i>Сидоренко Є. А.</i>	Історичні аспекти розвитку івентів	70
<i>Соколовський М. А.</i>	Класифікаційна характеристика культурно-просвітницького продукту телерадіокомпаній	72
<i>Столяр Т. В.</i>	До питання про становлення та розвитку клубних традицій (на прикладі КЗ «Центр культури та дозвілля» с. Муровані Курилівці)	73
<i>Федосенко К. М.</i>	Відеокліп як чинник розвитку музичної індустрії	75
<i>Франчук А.</i>	Концептуальне бачення іміджевої траєкторії Комунального позашкільного навчального закладу Хмільницька школа мистецтв	76
<i>Хухлей Л. В.</i>	Брендинг: до проблеми визначення	77
<i>Шумейко Л. М.</i>	Специфіка менеджменту фестивалів академічної музики	79
<i>Юрчишина І. А.</i>	Початкова музична освіта в контексті сучасних соціокультурних перетворень (на прикладі Вінниччини)	81
<i>Яцків-Бондаренко І. В.</i>	До теоретичного осмислення виховних принципів дозвілля	83

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, РЕСТАВРАЦІЯ

<i>Акімов Д. І.</i>	Маркетинг мистецтва: пошук ринкових технологій	85
<i>Кізима Ю. В.</i>	Ілюстрації Артура Кампфа до першої частини «Фауста» Гете з колекції Музею Ханенків	86
<i>Лимар Г. М.</i>	Український авангард у містецькознавчому дискурсі	87
<i>Лисун Я. Я.</i>	Механізми ілюзіонізму у монументальному живописі Андреа Поццо. Розписи склепіння церкви Сант-Іньяціо в Римі	90
<i>Мазур Б. М.</i>	Образотворче мистецтво як комунікаційна система	92
<i>Монсевич В. В.</i>	М. Іванов та Ю. Балановський – представники київської школи батального живопису ХХ століття.....	93
<i>Скорик І. Г.</i>	Смислові контексти феномену моди	94
<i>Тарасенко Ю. М.</i>	Лекторій в контексті мистецтвознавчих практик	95
<i>Чумаченко О. П.</i>	Комп'ютерна графіка у мобільних додатках як засіб формування візуального контенту в соціальних мережах	97
<i>Шушпан Г. Г.</i>	Фрагменти втрачених срібних царських врат головного іконостасу успенського собору киево-печерської лаври в колекції дорогоцінного металу національного заповідника «києво-печерська лавра»	98
<i>Ясенєв О. П.</i>	Художній простір у образотворчому мистецтві	99

СЦЕНІЧНЕ ТА АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Волошина А. Г.</i>	Становлення і розвиток музично-сценічних форм на теренах театральної культури США	100
<i>Кратко Ю. В.</i>	Функціонування інтерактивного театру в постмодерному культурно-мистецькому просторі	102

<i>Марійко А. В.</i>	Режисерська творчість в контексті сучасного видовищного виробництва	104
<i>Погребняк Г. П.</i>	Ідеал людини в інтерпретації режисера-автора	106
<i>Штефюк В. Д.</i>	Шляхи впровадження інтеркультурного акторського тренінгу в сучасну вітчизняну театральну школу	107

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Аксютіна В. В.</i>	Балетна музика у довідковій літературі	110
<i>Антипенко Ю. Ю.</i>	Роль любовної тематики в сучасній естрадній музиці	111
<i>Добривечер А. Д.</i>	Витоки лаунж-стилю в масовому музичному мистецтві	112
<i>Залевська О. Г.</i>	Стильові риси літургійних творів Катерини Кучерявій	113
<i>Зосім О. Л.</i>	«Історія української музики» в світлі сучасних історичних та музикологічних студій.....	115
<i>Кінжібала Д. С.</i>	Любовна лірика в сучасній українській популярній музиці	117
<i>Ковнєва Ю. Ю.</i>	Концепт любові в пісенній творчості	118
<i>Комерженко В. Д.</i>	Українські концептуальні альбоми 1970-х років	119
<i>Куцевол І. О.</i>	Медитативність у музичному мистецтві: до визначення поняття	120
<i>Куц В. В.</i>	Камерно-вокальні твори Івана Карабиця в українському культурно-мистецькому просторі ХХІ століття	121
<i>Лукава Д. В.</i>	Українське оперне мистецтво: Анатоль Вахнянин	122
<i>Ляшенко В. В.</i>	Історія виникнення жанру пісні в музичному мистецтві	123
<i>Малюкова Н. В.</i>	Рецепція бродвейського мюзиклу в Україні	124
<i>Михайлов О. Є.</i>	Віолончельний концерт у творчості слов'янських композиторів: зіркові імена та проблеми вивчення жанру	125
<i>Могилевська Н. О.</i>	Індивідуальний стиль виконавця крізь призму його світогляду: інтерпретація	126
<i>Падалко В. О.</i>	Музично-поетичне переосмислення літературної спадщини майстрів українського слова у творчості дуету «Сестри Тельнюк»	127
<i>Пашкова С. М.</i>	Роль педагога у формуванні і становленні юних співаків у ДМШ.....	128
<i>Подунай Я. А.</i>	Розвиток української пісенної естради у 1990-х роках	130
<i>Рижкова І. В.</i>	Розвиток естрадної пісні на Волині	131
<i>Стрельчик Ю. М.</i>	Оперна арія: довершена вокальна композиція як елемент музично-драматичного твору	133
<i>Табуліна О. Б.</i>	Прем'єрне виконання в Україні серенати Й. А. Хассе «Марк Антоній та Клеопатра» в світлі популяризації барокової музики	134
<i>Ягова О. М.</i>	Особливості стилю трип-хоп у вокальних композиціях	135

ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Савчин Л. М.</i>	Традиції етнокультури в танцювальному мистецтві137
---------------------	--

ДИЗАЙН

<i>Богословська Ю. В.</i>	Актуальність дизайну упаковки товару у формуванні іміджу бренду139
<i>Касаткіна І. А.</i>	Формування нової людини у 20-х роках ХХ століття140
<i>Кисельова К. О., Безугла А. І.</i>	Sustainability, як основний тренд сучасної моди141
<i>Попова О. В.</i>	Сценічний дизайн як просторове середовище вистави: дефініція поняття.....143
<i>Походенко К. Р.</i>	Сталий дизайн одягу як предмет наукових досліджень у публікаціях іноземних авторів144

КУЛЬТУРА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ВИКЛИКІВ

<i>Шевченко Н. О.</i>	Роль культурного сектору у посиленні інформаційної безпеки України.....146
-----------------------	---

Наукове видання

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО: СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ВИМІР

Матеріали V міжнародної наукової конференції
молодих вчених, аспірантів та магістрів

*Редактори: Ж.З. Денисюк, А. С. Терещенко
Верстка та макетування: А. С. Терещенко*

Підп. до друку 27.10.2021. Формат 60x84 ¹/₁₆.
Папір друк. апарат. Друк офсетний. Обл.-видав. арк..17,09
Умов. друк. арк. 15,03. Зам. . Тираж 100.

Видавець і виготовлювач
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
01015, м. Київ, вул. Лаврська, 9.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи

ДК № 3953 від 12.01.2011.